בד א מיי׳ פ״ז מהלכות

טשיו לו נווש"ט ח"ח מי

עשין מח טוש"ע אה"ע סי

פח סעיף ו: בו ג מיי שם הלי י

טוש"ע שם סעיף י: נו ד ה מיי׳ פ"ו מהלכות

לו טוש"ע ח"מ סי' רפה

סעיף ב: בח ר מיי׳ שם הלכה ו

מוש"ע שם סעיף ג: במ ז מיי שם הלכה ה

:ז מיש"ע שם סעיף ב

ם חטימיים פ״ח

סעיף ו: סעיף ו: סא כ מיי׳ פי״ד מהל׳

סמג עשין לה טוש"ע ח"מ

:סי׳ קמט סעיף יט

רבינו חננאל

תנא וכולן שמין להן כאריס. אוקימנא כרשב״ג

דאמר שמעתי שהנטושיז

כשבויין. וסבר האי תנא

. כשבוייז שאם תפשו דאיז

. מוציאין מידם ולא שבוי

דאלו גבי שבויין אם קדם ותלש ואכל הרי זה זריז ונשכר ואלו גבי נטושין

, שמין להן כאריס. ואקשינן

מאי שנא מהא דתנז

המוציא הוצאות בנכס

אשתו הוציא הרבה ואוכל

קימעא מה שהוציא הוציא

ים שאכל אכל וכו׳ אסיק׳ תיקנו להן רבנן

. לשום להז כאריס כי היכי

לשום לוון כאורס כי חיכי דלא ניפסדינהו לנכסי. ודייקי׳ וכולן לאתויי שבוי

שנשבה שמורידין קרוב לנכסיו. יצא לדעת אין

. מורידין קרוב לנכסיו מאי

טעמא דאמרי׳ מכדי לדעת יצא היה לו להוריד קרוביו

. לנכסיו כיון שלא הוריד

הוא גם אנו אין מורידין

, אבל הבורח מחמת מרדין

כלומר הבורח מחמת ביונה הבודוו כ נפשות מורידין לנכסיו דאמרי׳ מ

וקיימא לז כשמואל דהא

כשבויין

טוש"ע ח"מ סי

הלי א ב סמג עשין לו

טועו ונטעו הל׳ ז

נחלות הל' ה סמג עשיו

ב מיי' פכ"ג מהל' אישות הל' ח סמג

ל) [לקמן קו. קט.], ב) כתובות עט:, ג) ל"ל

דאמר ב"י אמר כב חסדא זטתה ליי טתה לב חסף מ וכן הוא בכתובות כ. [ועי' תוס' יבתות קז. ד"ה דאי], ד) כתובות יז: [ע"ש בתוס'],

ו והשביעת תשמטנה עַפֶּוּךְ וְיִתְרָם תֹאכַל חַיַּת עַבֶּּוּךְ וְיִתְרָם תֹאכַל השבה בן תעשה לברמר ַרְבֶּעְבֶּיךְ וְכָל שָׁאוֹן בִּעַמֶּךְ וְכָל 2 שַׁלְמֵן בֵּית אַרְבֵאל בְּיוֹם מלחמה אם על בנים הושעייד

תורה אור השלם

בר שמת לא:

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה וכולם וכו'

לנשנוי ששמעו בו שמת

וכו' ובנטושים דלא שמער

הגהות הגר"א רש"י ד"ה השתא כו' בש"י ה"ה השתא כו' ויטול הכל. נ"ב עי' תוס' ד"ה וכולן (ועמ"ש רבינו

מוסף רש"י

אפהעתא דמלכא. המלך אפקעונא ז בולכא. טונק פיטל מלזורעה (לקמן קו. עי״ש). מה שהוציא. אס (כתובות עט:). קטנה. ימומה למה ואחיה נירשה יכולה למחו. כמוציא על נכסי אחרדמי. ואס מיאנה בו שמין לו שבח שהשביח ונוטל כמשפט יכסיף הקלקל הקרקעות האכל ולא ישבית, שדואג שמא תמאן, וכיון דשיימינן ליה כארים מו לא מפסיד להו, מימר אמר שמא לא תמאן ואם חמאן הרי אטול שבחי לפי עמלי (חוח). איז בנכסי קטן. בנכסי קטן ג׳ שנים. אינה חומה. דהאי דלא מיחה משום דקטן הוא (שם יז:).

היינו על כרחו: הפקעתה דמלכה. מלות המלך: רטושים מדעתן דכתיב אם על בנים רוטשה. היינו מדעתו ולא שביה דכתיב רישיה דקרא וקם שאון בעמך היו יראים שלא יבאו אויבים עליהם ובנטושים דלא שמע שמת לא יאכל כל הפירות אלא שמין הפירות

וכל מבלריך יושד יגלו בגולה מאיליהן וישארו העיירות שדודיו מאין איש כשוד שלמו בית ארבאל ביום מלחמה כשודדין הבאין למלחמה על ידי מארב על עם היושב בשלום שלא נזהרו בהם לברוח מפניהם ושודדים את הכל וכמוהו (ירמיה יג) הגלת יהודה כולה הגלת שלומים מתוך ישיבת שלום בחין מחריד הגלם נבוכדנצר. בית ארבאל תרגם יהונתן בית מארב אל"ף למ"ד יתרים בו כמו (הושע ב) יענו את יזרעאל שהוא לשון זריעה ולא לשון עיר. ומדקא אמר יושד כשוד שלמן בית ארבאל מכלל דההוא יומא לאו בית ארבאל ביום מלחמה הוה אלא מורך בא בלבם והמה עוזבים אם על בנים והולכים להם מדאגת האויב שמא יבא עליהם: רוטשה. נעובה: וכולן. מפ׳ לקמיה אהייא קאי וכללא לחתויי מחי: שמין להם כחרים. חם יבאו הבעלים יטלו אלו בשבח קרקעות ופירות כמנהג אריסי המקום: השתח זריו ונשכר הוי. [א] ויטול הכל: דאילו המם זריז ונשכר. דכיון ששמעו בו שמת כי נחת לה אדעתא דכולהו פירי נחת אבל הכא דלא שמעו שמת לאו אדעתא דכולה נחית אלא ליטול כארים בכל שנה ושאר פירות יהו מונחין: נכסי אשתו. נכסי מלוג שהוא אוכל פירות והקרן שלה: הוליא הרבה ואכל פירות קימעא. קודם שמת או שגירשה: הא לא דמיא. מרולא הוא. הא דנכסי שבויין להא דאשתו קטנה דמי: קטנה. שהיא יתומה שהשיאוה אמה ואחיה ואין קידושין תופסין בה מן התורה אלא מדברי סופרים לפיכך יולאה במיאון בע"כ אם תמאן: כמוליה על נכסי החר דמי. וחס הוליא ולא אכל כדי הולאתו שמין לו כארים: דלא סמכא דעתיה. שיהא מוחוק בידו דדואג שמא תמאן בו: מקינו ליה רבנן. ליטול כארים: כי היכי דלה ניפסדינהו. שלה יקלקל הקרקעות לזורען תמיד ולא יעבוד ולא יעדור כרמים: לאיחויי הא דרב נחמן. בורח מחמת מרדין: ילח לדעת אין מורידין. דכיון שהיה שפוי בדעתו ולא לוהו בלכתו לירד

לנכסיו ש"מ לא ניחא ליה: בורח הרי הוא כשבוי. שאין דעתו מיושבת עליו מחמת שהוא בהול: מחמם כרגא. שאין לו ממה לפרוע כסף גולגלתו למלך ובורח לפני בוא הזמן: היינו יוצא לדעת. שאין כאן בהלה: מחמח מרדין. שהרג את הנפש ופרסאי הורגין על שפיכות דמים כדאמרינן בבבא קמא (דף קח.). מרדין

היא רליחה בלשון פרסי וכן מפורש בשערים דרב האי גאון (שער מ): מעמידין אפוטרופום. להכנים דבר המוכן ויהא שמור לבעלים ואח"כ מורידין קרוב להשביח וליטול כארים: ולוקים אפוטרופום לעולם. שלא יטול כלום: אפוטרופא לדיקנני לא מוקמינן. אין בית דין טורחין לבקש אפוטרופום לאנשים גדולים שנחמלא זקנם לפי שלא ימצאוהו. דבשלמא ליחמי איכא דשמע להו והוי אפוטרופום לדבר מצוה אבל לדיקנני לא שמעי להו: אין מורידין קטן לנכסי שבוי. ואפילו הוא ראוי ליורשו דקא מפסיד להו ומוטב שיורידו להם איש נכרי: ולא **קרוב.** הראוי לירש בנכסי קטן לעשות ולאכול כדמסיים טעמיה דכיון דקטן לא ידע למחויי אתא האי קרוב לאחזוקי בהן ולומר לחלק ירושתו בא וטוב להם להוריד איש נכרי דלא מצי למטען בהו ירושה: ולא קרוב מחמם קרוב לנכסי קטן. כגון קטן שיש לו אח מאב ואותו אח מאב יש לו אח מאם דאיש נכרי הוא אצל קטן אין מורידין אותו אח מאם לנכסי קטן מחמת קורבת אחיו של זה שהוא אח של קטן דאתי לאחזוקי בהו לנורך אחיו ויאמר נכסים הללו של אחי מאמי הם שנפלו לו מאביו

ה"ג נטושים על כרחן דכחיב והשביעית השמטנה ונטשחה. וכולם שמין להם בארים. אנטושים דרשב"ג קאי כדמסיק פי׳ רש"י דבשבוי (ה) ששמע שמתו אוכל כל הפירות ואם יבואו הבעלים קודם שיאכל הפירות יטול כשאר אריסין ויחזיר השאר

שיאכל כשאר אריסין למחצה לשליש ולרביע ולא יאכל כלום בחנם וחשה דאמאי משני לעיל לירד ולמכור תנו לישני לירד ולאכול תנן דהא אפילו לאכול בחנם אינו יורד ועוד מאי פריך בתר הכי אף בניהם כלל לא הא ודאי אין לו כלל אפילו למ״ד מורידין כיון שאין לו אלא כארים נכרי ועוד מאי פריך מהמוליא הולאות על נכסי אשתו דהתם יורד לאכול כל הפירות אבל הכא אינו יורד כי אם בתורת אריסות ותו דאמר שמואל לקמן שבוי שהניח קמה לקלור מעמידין חפוטרופום וקולר ובוצר ואח"כ מורידין קרוב לנכסיו ומעיקרא אמאי אין מורידין קרוב כיון שלא יאכל הפירות בחנם לכך נרחה דודחי שכל הפירות חוכל בחנם ואם זבל וחרש וזרע ובעלים באו קודם שקלר יטול כארים שכר טרחו ועמלו ולרב וכן לת״ק אית להו שאין שמין כארים ולכך אין מורידין דלמא מפסיד להו לפי שירא שיבואו הבעלים קודם שיקצור ויאכל ולא יטול כלום ולא ישביח הקרקע אלא כל מה שימנא יאכל בחנם כדין קרוב היורד לנכסי שבוי והשתח פריך שפיר כיון שאוכל כל הפירות כשיבואו הבעלים קודם שילקט אמאי נוטל כארים טפי מהמוליא הולאות על נכסי אשתו כו' והא דקאמר ואילו המם זריז ונשכר פי׳ כששמע הבעלים ממשמשים ובאין מניחין אותו לקדם ולתלוש אע"פ שהפירות ישוו הרבה מעמלו כיון שאם לא יקדם אין משלמין טרחו אבל הכא בנטושים אם באו

וא"ת והאמרה שמואל חדא

בעלים אין מניחין אותו לתלוש כיון

דלא מפסיד מידי דשיימי׳ להו כארים:

אמר שמואל שבוי שנשבה מורידין.

ש"מ מדרב הונא אין מחזיקין בנכסי קמן ואפי' הגדיל.

אפוטרופוס לנכסי יתומים פרק הניזקין (גיטין דף נב.) מנהו ב"ד לא ישבע וע"ק היכי מוכח מדרב הוגא דאין מחזיקין דלמא אי טוען שני חזקה מועיל והא דמורידין נכרי משום דליכא למיחש למידי דע"כ כיון דמורידין א"כ יש לו דעת לומר הבא עדים שלקחת מאבי והכי נמי יש לו לדעת ולמחות בסוף כל שלשה

ואפילו

אתי לאחזוקי ביה יואמר רבא שמע

מיניה מדרב הונא יאין מחזיקין בנכסי קמן

ואלו לחלקו באו: באחי מאימא. כדפרישית שזה אח מן האם לאחיו של קטן מן האב: ש"מ מרב הונא. דאמר אין מורידין קרוב

רב נחמן קאי כותיה הלכך במקרקעי מורידין קרוב לנכסי נטושין וכששמעו בהז שמתו מורידיז אפילו ^(†) לנכסי נטושין. תפשו מפקידין אותן ביד נאמנין. ל) ואם נראין שאין עדות ברורה במיתתן . נותניז אותז ליורשיז. פי׳ אפוטרופא לדיקנני כלומר לאדם גדול בעל זקן אין מעמידיז לו אפוטרופוס. מורידין קרוב לנכסי שבוי דהא רב הונא דתלמיד

א) נראה דנ"ל אפילו לנכסי רטושין ועי׳ בש״מ כאן מש״כ בשם הרא"ש ז"ל.

רב הוא אמר אין מורידין

(קרוב) [קטן] לנכסי שבוי דלמא מפסיד להו ולא קרוב לנכסי קטן הא גדול ואפי׳ קרוב בנכסי שבוי

ב) נראה דר"ל כגון שטבע במים שאין להם סוף וכיולא בו ועי׳ ברמב״ם ובש״ע ח״מ מ"ם רפד.

נמושים דבע"כ דכתיב יוהשביעית תשממנה ונטשתה יי אפקעתא דמלכא רטושים דמדעתן דכתיב 2אם על בנים רומשה תנא אוכולם שמין להם כארים אהייא אילימא אשבויין השתא זריז ונשכר הוה מאי דאשבה מיבעיא אלא ארטושים והא מוציאין אותן מידו קתני אלא אנמושים למאן אילימא לרבנן הא אמרי מוציאין אותו מידו אי רבן שמעון בן גמליאל הא אמר שמעתי שהנמושים כשבויין כשבויין ולא שבויין כשבויין דאין מוציאין אותן מידו ולא שבויין דאילו התם זריז ונשכר ואילו הכא שיימינן ליה כארים ומאי שנא מהא ידתנן יהמוציא הוצאות על נכסי אשתו הוציא הרבה ואכל קימעא קימעא ואכל הרבה מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל הא לא דמיא אלא להא (דתנן) יהמוציא הוצאות על נכסי אשתו קמנה כמוציא על נכסי אחר דמי אלמא כיון דלא סמכא דעתיה תקינו ליה רבנן כי היכי דלא לפסדינהו הכא נמי תקינו ליה רבנן כי היכי דלא לפסדינהו וכולן שמין להם כארים וכולן לאיתויי מאי לאיתויי הא דאמר רב נחמן אמר שמואל שבוי שנשבה מורידין קרוב לנכסיו יצא לדעת אין מורידין קרוב לנכסיו ורב נחמן דידיה אמר יבורח הרי הוא כשבוי בורח מחמת מאי אילימא מחמת כרגא היינו לדעת "אלא בורח מחמת מרדין אמר רב יהודה אמר שמואל ישבוי שנשבה והניח קמה לקצור ענבים לבצור תמרים לגדור זיתים למסוק בית דין יורדין לנכסיו ומעמידין אפומרופום וקוצר ובוצר וגודר ומוסק ואח"כ מורידין קרוב לנכסיו ולוקים אפוטרופא

לעולם יאפוטרופא לדיהנגי לא מוהמינז: אמר רב הונא "אין מורידין קמן לנכסי זימנא וי"ל דה"ק אף על גב דבשבוי שבוי "ולא קרוב לנכסי קטן יולא קרוב מורידין ילא לדעת אין מורידין: הירגן לדער, דמסחמא לא פליג אשמואל מדלא קאמר אף מחמת קרוב לנכסי קמן אין מורידין קמן לנכסי שבוי דלמא מפסיד להו ולא בורח או אף יולא לדעת: קרוב מחמת קרוב לנכסי קטן באחי מאימא [ולא קרוב לנכסי קטן] כיון דלא מחי

פרש"י מדאמר רב הונא אין מורידין קרוב הא נכרי מורידין וקשה דבלא רב הונא כמה משניות יש שמעמידיו

לנכסי קטן שמא יחזיק בהם מחמת ירושה אבל אחר שאין לו טענת ירושה מורידין ולא חיישינן שמא יטעון אביו של קטן מכרם לי ואכלתים שני חוקה ש"ח אין מחזיקין בנכסי קטן אם לא אכל בפני האב שלש שנים אין שלש שנים שאכלן בפני הקטן חוקה: